

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. lapkričio 18 d. Nr. 21RE3-165 (AG3-165/26-2024)

Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (pranešėja) ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo Justino Lankučio skundą atsakovei Mažeikių rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas „Asmuo X“ (toliau – ir Pareiškėjas) (data neskelbtina) skundu „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės priimto sprendimo“ (toliau – ir skundas) kreipėsi į Komisiją, prašydamas panaikinti Mažeikių rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir Atsakovė arba Administracija) (data neskelbtina) sprendimą (duomenys neskelbtini) „Dėl sprendimo išdavimo“ (toliau – ir Sprendimas) ir priimti kitokį sprendimą – „apgenėti medžius“.

Skunde (b. l. 1-2) Pareiškėjas nurodo, kad rašė prašymą apgenėti 4 kaštonus, esančius prie jo namo, tačiau buvo priimtas neigiamas sprendimas. Pažymi, kad gyvena (duomenys neskelbtini), Mažeikiuose, prie įėjimo į kiemą iš (duomenys neskelbtini) g. pusės auga 4 kaštonai, kurie trukdo pasidaryti įvažiavimą į kiemą, tenka automobilių statyti gatvėje prie vartelių arba įvažiavime prie garažo vartų. Teigia, kad rudenį automobilių turi statyti toliau nuo kiemo, nes ant automobilio krenta kaštonai ir taip jį apgadina. Taip pat baiminasi dėl savo (duomenys neskelbtini) vaiko sveikatos sutrikdymo, nes kaštonai, einant po medžiais, krenta tiesiai ant galvų. Kartu nurodo, kad didelis kaštonų ir lapų kiekis krenta į kiemą, atrodo netvarkingai, todėl tenka tvarkyti aplinką. Be to, teigia, kad medžiai užstoja rytinę saulę, todėl kiemas ir dienos metu yra tamsus, kol nepakyla saulė virš medžių. Vieno kaštono šaka yra virš elektros laidų į namą. Pareiškėjas teigia, kad neprašo kaštonų nupjauti, tik nori, kad jie būtų apgenėti, sumažintas jų aukštis, kad sumažėtų kaštonų lapų kiekis, būtų šviesiau kieme ir nereikėtų pergyventi dėl savo ir vaiko sveikatos sutrikdymo.

Atsakovė atsiliepimu nesutinka su skunde išdėstytais argumentais ir prašo Pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. l. 24) pirmiausia pažymima, kad Pareiškėjas pateikė Administracijai (data neskelbtina) prašymą leisti kirsti, kitaip pašalinti, intensyviai genėti saugotinus medžius ir krūmus žemės sklype (toliau – ir Prašymas). Prašyme Pareiškėjas nurodė priežastis dėl medžių genėjimo, kad medžiai liečia elektros laidus, užstoja šviesą ir krenta kaštonai ant galvų. Kartu atkreipia dėmesį, kad skunde Komisijai Pareiškėjas nurodė naują motyvą – kad negali įsirengti įvažiavimo į kiemą, nors atstumas tarp medžių, Atsakovės nuomone, yra pakankamas įvažiavimo įrengimui.

Atsakovė nurodo, kad pagal Mažeikių rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių, patvirtintų Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T1-240 (Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo Nr. T1-351

redakcija; toliau – ir Taisyklės) 1 priedo 3.1. papunktį, Pareiškėjo Prašyme nurodyti kaštonai priskirtini prie saugotinių medžių. Vadovaujantis Taisyklių 38.1.1.2 papunkčiu, buvo sukviesta darbo grupė, kuri įvertino prašomų intensyviai genėti saugotinių želdinių būklę ir (data neskelbtina) pateikė Želdinių apžiūros ir vertinimo aktą (toliau – ir Patikrinimo aktas), kuriame konstatavo, kad želdiniai yra patenkinamos būklės, prašomų genėti medžių lajos yra pakankamai sukeltos ir papildomas genėjimas nereikalingas.

Taip pat atsiliepiame atkreipiamas dėmesys, kad želdinių būklė vertinama apibendrinant kelis rodiklius: genėjimo intensyvumo laipsnį, defoliacijos laipsnį, ligų intensyvumą, kenkėjų gausumą ir želdinio pažeidimo laipsnį, medžio kamieno (žievės) mechaninio pažeidimo intensyvumą. Administracijos specialistai, nustatydami medžio būklę, be teisės aktų vadovaujasi ir praktiniu sodinimo, genėjimo ir saugaus darbo praktikos vadovu „Europos medžių priežiūra: praktinis vadovas“ (toliau – Vadovas). Vadovo antra dalimi „Europos medžių genėjimo vadove“ siekiama suderinti medžių genėjimo praktiką Europoje ir ją taikyti visiems organizuojantiems, nurodantiems ar vykdančioms medžių genėjimą. Vadove aprašomi lapuočių ir spygliuočių medžių genėjimo būdai, sutelkiant dėmesį į miesto medžius. Pažymima, kad leidimai išduodami, būtent, intensyviai genėjimui, kurio metu pašalinama net daugiau kaip 30 procentų medžių lajos tūrio, o tai negali būti laikoma paprastu aukščio sumažinimu.

Atsakovė teigia, kad jos specialistai tinkamai atliko numatytas procedūras ir priėmė pagrįstą sprendimą neišduoti leidimo intensyviai genėjimui.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Šioje byloje ginčas kilo dėl Mažeikių rajono savivaldybės administracijos (minėta, Atsakovė arba Administracija) (data neskelbtina) sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl sprendimo išdavimo“ (minėta, Sprendimas), kuriuo atsakyta tenkinti Pareiškėjo Prašymą, teisėtumo.

Iš byloje surinktų įrodymų nustatyta, kad Pareiškėjas Prašymu (b. l. 26) kreipėsi į Administraciją, prašydamas leisti genėti 4 kaštonus Mažeikiuose, ties (duomenys neskelbtini) namu (iš (duomenys neskelbtini) gatvės pusės), nes medžiai liečia elektros laidus, užstoja šviesą ir krenta kaštonai ant galvų.

Mažeikių rajono savivaldybės saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų, sprendimų ir želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos apskaičiavimo projektų rengimo darbo grupė (toliau – Darbo grupė), įvertinusi situaciją dėl Pareiškėjo Prašyme nurodytų 4 kaštonų prie žemės sklypo adresu (duomenys neskelbtini), Mažeikiuose, (data neskelbtina) Želdinių apžiūros ir vertinimo akte (minėta, Patikrinimo aktas; b. l. 25) konstatavo, kad „želdiniai yra patenkinamos būklės, prašomų genėti medžių lajos yra pakankamai sukeltos, papildomas genėjimas nereikalingas, todėl leidimas genėjimui neišduodamas“.

Skundžiamu Sprendimu Pareiškėjas buvo informuotas, kad Administracija leidimo neišduos, nes medžių lajos yra pakankamai sukeltos, papildomas genėjimas nereikalingas.

Pareiškėjas su Sprendimu nesutinka, teigia, kad nenugenėti medžiai kelia pavojų jo turto ir šeimos narių saugumui, užstoja saulę, krentančius lapus ir kaštonus tenka tvarkyti Pareiškėjui, taip pat dėl medžių jis negali pasidaryti įvažiavimo į savo kiemą.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje 26 punkte įtvirtinta, kad viena iš savarankiškų savivaldybių funkcijų yra kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas.

Ginčui aktualios Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (toliau – Želdynų įstatymas) nuostato: savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai organizuoja želdynų ir želdinių, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą,

inventorizavimą ir apskaitą, teikia ir tvarko želdynų ir želdinių erdvinius duomenis Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinėje sistemoje (5 straipsnio 2 dalies 2 punktą), organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą (5 straipsnio 2 dalies 3 punktą), atlieka želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo darbų priežiūrą (Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punktą).

Želdynų įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai ar valdytojai, taip pat želdynų ir želdinių savininkams ir valdytojams numatyta pareiga privalo saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę (27 straipsnio 1 dalis). Saugotinus želdinius kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (Želdynų įstatymo 13 straipsnio 1 dalis).

Mažeikių rajono savivaldybės mero 2024 m. rugsėjo 12 d. potvarkiu Nr. M1-482 yra sudaryta Darbo grupė ir patvirtintas Mažeikių rajono savivaldybės saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų, sprendimų ir želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos apskaičiavimo projektų rengimo darbo grupės reglamentas (toliau – ir Reglamentas). Reglamente nustatytos Darbo grupės funkcijos, teisės ir pareigos, darbo organizavimo tvarka bei nurodyta, kad Darbo grupė savo veikloje vadovaujasi Želdynų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymais, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos savivaldybės tarybos 2022 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T1-240 patvirtintomis Mažeikių rajono savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėmis (2024 m. rugpjūčio 29 d. sprendimo Nr. T1-351 redakcija; toliau – Želdynų taisyklės), kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais, reglamentuojančiais želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą bei minėtu Reglamentu (Reglamento 2 punktą).

Reglamento 5.1 papunktyje nustatyta, kad viena iš Darbo grupės funkcijų – pagal pateiktus prašymus įvertinti pageidaujamų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinių želdinių būklę, atlikti želdinių būklės vertinimą ir pagal poreikį nustatyti želdinių atkuriamąją vertę neperžengiant teisės aktų nustatyto termino (20 darbo dienų laikotarpiu).

Bylos rašytiniais duomenimis nustatyta, kad nagrinėdama Pareiškėjo Prašymą, Atsakovė atliko Želdynų taisyklių 38.1.1.2 papunktyje nurodytus veiksmus – Darbo grupei pavesta įvertinti prašomų intensyviai genėti saugotinių želdinių būklę, o Darbo grupė, veikdama pagal Reglamentą, savo išvadą įformino Patikrinimo aktu. Patikrinimo akte nurodyta, kad „želdiniai yra patenkinamos būklės, leidimas genėjimui nebus išduotas, kadangi prašomų genėti medžių lajos yra pakankamai sukeltos ir papildomas genėjimas nereikalingas“.

Skundžiamame Sprendime Administracija nurodė, kad Pareiškėjo prašomas leidimas genėti medžius nebus išduotas, kadangi medžių lajos yra pakankamai sukeltos ir papildomas genėjimas nereikalingas. Sprendime nenurodytas jo teisinis pagrindas, nepasisakyta dėl Pareiškėjo Prašyme nurodytų aplinkybių (medžių šakos liečia elektros laidus, užstoja šviesą, krinta kaštonai ant galvų). Sprendimo faktinis pagrindas nurodytas nepilnai, nes teiginys „lajos yra pakankamai sukeltos“, nenurodant jokių objektyvių duomenų apie lajų aukštį, yra deklaratyvus bei neatskleidžia Sprendimo motyvų. Komisija pažymi, kad nors Atsakovės atsiliepime minimas Vadovas nenustato tikslų medžių lajų genėjimo reikalavimų, tačiau Vadovo 9.2 papunktyje yra nurodyta, kad gatvių ir kelių medžių minimalus aukštis iki lajos įprastai yra nustatomas pagal nacionalines rekomendacijas, taigi Atsakovė, priimdama Sprendimą, turėjo remtis ginčo santykį reglamentuojančiais teisės aktais.

Komisija atkreipia dėmesį, kad iš aukščiau aptarto teisinio reglamentavimo matyti, kad želdynų apsaugos pareiga tenka želdynų savininkams ar valdytojams. Byloje nepateikta duomenų, kam nuosavybės teise priklauso sklypas, kuriame yra Pareiškėjo Prašyme minimi kaštonai, bet Atsakovė, nagrinėdama Prašymą, šios aplinkybės nevertino, nors pagal Želdynų taisyklių nuostatas ši aplinkybė yra esminė, kadangi nustatytos skirtingos sprendimų dėl leidimų genėti privačiose ir savivaldybės teritorijose augančių želdynų priėmimo procedūros.

Atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje (taip pat priimdama administracinius aktus) privalo vadovautis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) reikalavimais, o skundžiamas Sprendimas yra individualus administracinis aktas.

VAI 3 straipsnio 5 punkte yra įtvirtintas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Esminiai reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAI 10 straipsnio 5 dalyje. Pagal VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) bei administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad ginčijamas Sprendimas nemotyvuotas, jame nenurodytos visos sprendimo priėmimui įtakos turėjusios aplinkybės, sprendimo teisinis pagrindas, o tai reiškia, kad Sprendimas priimtas pažeidžiant VAI 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą, jame nėra pagal VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 bei 6 punktus privalomų turinio elementų. Esant šioms neatitiktims, konstatuotina, kad Pareiškėjo Prašymą Atsakovė išnagrino nusižengdama VAI reikalavimams bei gero administravimo principui, kurio laikytis visus viešojo administravimo subjektus įpareigoja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatos, todėl Sprendimas naikintinas, o Atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinti Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 13 d. pateiktą prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Materialines teisės normas taiko ir administracinius aktus priima viešojo administravimo subjektas, šiuo atveju Atsakovė sprendžia pateikto Prašymo pagrįstumą, todėl Komisija negali tenkinti Pareiškėjo pateiktame Prašyme nurodyto reikalavimo „apgenėti medžius“.

Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo „Asmens X“ skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Mažeikių rajono savivaldybės administracijos (data neskelbtina) sprendimą Nr. (duomens neskelbtini) „Dėl sprendimo išdavimo“ ir įpareigoti Mažeikių rajono savivaldybės administraciją išnagrinti Pareiškėjo (data neskelbtina) pateiktą prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skundą dalyje dėl reikalavimo apgenėti medžius atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Svetlana Sinkevičienė